

1) Zde máte cvičení 93/1 pro kontrolu:

Jednou, kdysi dávno, bylo zjara po celý měsíc deštivo (jmenný se sponou). Vltava se vylila (slovesný) z břehů, ulice a uličky Starého Města pražského byly zatopené (jmenný se sponou). Pak voda opadla (slovesný), lidé se zase vrátili (slovesný) do svých domovů.

Jedna dívka našla (slovesný) po návratu ve své světnici tři kapry. Myslela si (slovesný), že jsou mrtví (jmenný se sponou). Byla by je hodila (slovesný) kočkám, ale jeden z nich se pohnul (slovesný) a řekl (slovesný) lidským hlasem: „Neubližuj (slovesný) nám! Ulož (slovesný) nás na noc do postele, my ti budeme vděčni (jmenný se sponou) a ty se staneš bohatou (jmenný se sponou).“

Dívka se polekala (slovesný), rychle se otočila (slovesný) a hajdy (slovesný) za svými dvěma sestrami na poradu. Sestry byly opatrné (jmenný se sponou): „Udělej (slovesný), jinak by se nám třeba vedlo (slovesný) zle.“ Dívka tedy uložila (slovesný) ryby do postele a sama šla spát (slovesný) do komory.

Ráno nahlédla (slovesný) do světnice a co to nevidí (slovesný)! Po zemi byly rozházené (jmenný se sponou) šupiny a kapři se proměnili (slovesný) v mládence. Byli krásní (jmenný se sponou), jeden krásnější než druhý. A pak se slavila (slovesný) trojnásobná svatba. Na památku této události pojmenovali (slovesný) lidé tento dům U Tří kaprů.

2) K minulému zápisu ještě doplňte:

(! někdy je sloveso být (je...) a stát se přísudek slovesný – nepatří k němu už nic dalšího – př. Tužka je na stole. To se stává.)

3) Přs citoslovečný – sloveso je nahrazeno citoslovcem

př. Kočka hop přes plot. Kluk hajdy ven.

3) Do školního sešitu opište tyto věty, podtrhujte v nich podmět a přísudek a u přísudku určete jeho druh (slovesný a jmenný se sponou): (můžete si vytisknout a doplnit)

Obchodní dům je otevřen do 18 hodin.

Nejsem na tuto práci příliš zvyklá.

Žiji na okraji města už deset let.

Odstěhovali jsme se někdy kolem Vánoc.

Stavy zvířete se ve volné přírodě snižují.

Po prohlídce Třebechovic bychom se nejraději vydali na zámek Opočno.

Zachovalo se nám velmi málo památek na tuto dobu.

Sestra je učitelkou základní školy.

Alfréd se vyučil truhlářem.

Milan je velmi zlobivý.

4) Přečtěte si žlutý rámeček na straně 94. Přísudek slovesný může být vyjádřen více slovesy, pokud první z nich není plnovýznamové, ale **tzv. způsobové – moci, smět, muset, mít (ve smyslu mít povinnost), chtít**, k němuž se přidává plnovýznamové sloveso v infinitivu

př. Můžu přijít? Smím se na něco zeptat? Nemusíš dnes nikam chodit. Mám tě požádat o laskavost. Petr se chce učit.

To samé platí pro **tzv. slovesa fázová – začít, začínat, přestat, přestávat, zůstat, zůstávat**.

př. Od zítřka se začnu učit. Nezačíněj zase zlobit. Roman konečně přestal krvácet. Kluci mě nepřestávají rozčilovat. Ještě zůstanu ležet. Nezůstávej stát na místě.

Zápis k tomuto učivu si uděláme příště.